

ГОЛАСЪ

пентрѣ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 41.

Duminea 6. Octomvrie.

1840.

APZ! — MAXZAPĪ

кѣтрѣ прѣ дпалта Поартѣ, дп
партѣ Боерілор Приндипатѣлѣ
Молдавіеі. — че саѣ дат ла Апѣл
1822. —

Ачеці дпнтре фанаріоці Гречі, дпвогъдндѣсъ дп сѣдоарѣ ші тѣнка пѣтѣптенілор, пе каріі кѣ рѣятате дп ведѣ ка піде кіар раіеле але лор, пѣ зрѣтѣ кѣ ваніі сѣпцелѣі дппѣрѣтещі раіеле кѣмпѣра мошііле пѣтѣптенілор, ші фамілііле крѣдпчопілор Молдаві аі Довлетѣлѣі рѣтѣлѣ прѣпѣдіці дѣпѣ фаца пѣтѣптелѣі, ші кѣзта алтѣ стрейпѣ сълѣпцѣлѣ, ка съшіі петрѣкѣ рѣтѣпціа віедіі лор: фінд кѣ пічі пілостівіре маі іера пентрѣ дпселе, пічі локѣрї де слѣжве, пічі ажѣторѣ де леці, пічі дрептате ла дрептѣділе лор фінд кѣ дѣтнезеіаска дрептате а сѣптеле лор жѣдекѣді съ вѣндѣ кѣ ваніі спре дпсвшіі а лор дпвогъціре: пѣпѣ ші мошііле кѣ пѣме де мошіі Домпедіі оамені Домпелор ле лѣа фѣрѣ дрептате ші ле вѣндѣ. „Сѣптеле ферманѣрї а ле дпалтѣлѣі Довлет челе date пентрѣ прічіні де але цѣрїі, дпнтрѣ каре Домпїі іера дпдатораці, дѣпѣ кѣпрндерѣ челѣі врднїк де дпкпнѣчеле

сѣпцелѣі Хат, ла 1217 дѣпѣ лѣт отоманїческ, съ се чїтѣскѣ дптразѣл тѣзѣрор, ші съ стѣ дп пѣстраре ла каїдѣрїле цѣрїі: пѣпѣ ші ачест фелї де ферманѣрї ле фѣчѣ пе вѣзѣте ші пе цѣзѣте пѣтѣптенілор.

Кѣзта кѣ окї рѣі ла кѣді дп Боерїі тарї кѣртѣ кѣ кѣзѣнт асѣпра пе дрептѣділор че съ фѣчѣ ла жѣдекѣді, сѣѣ ла дппрезпѣрїле дѣждїлор, ші дпнтрѣ тоате іера сіліт дїванѣл съ іскѣлѣскѣ ші фѣрѣ де вое анафоралеле кѣ саѣ жѣдекат кѣ кѣвѣнѣчѣ челе пелецѣте асѣпрїрї, дпдемпѣнд Домпїі чѣ дп презпѣ сѣзѣтїре, прптрацѣрѣ де сіне ші ачелор невреднїчі, пе карїі дї чїпстѣ кѣ — трептеле воерїлор челе пѣстрате дѣпѣ алецѣрї орѣндзіеле пентрѣ пѣтѣрїле челе евгенїсе, ші пентрѣ чѣї каре съ вор арѣта де вреднїчі ла слѣжвеле цѣрїі. Опрїді ші осѣндїці іера ачеїеа карїі Гѣндѣ съ дпдрезнїскѣ а фаче прѣ плекат мехзар; сѣѣ съ алерѣе ла ліманѣл дпалтѣлѣі Довлет; тїкѣлопшїі пентрѣ ачеѣа кѣнд ар фї дпдрезнїт съ факѣ о проастѣ дпнтреваре, пентрѣ че съ зрѣтѣлѣ дп потрївѣ зп че; ла хотѣрѣрѣ прѣ дпалтелор хатїшерїфѣрї: пентрѣ кѣ ачеѣа съ вѣптѣіа пѣпѣ ла моарте, дар кѣте алте каре ле тречем кѣ ведерѣ дп прічіна прїсосѣ

лѣи de кѣвѣнт, ші пе каре лѣм маї арѣтат ші дп прѣ плекатѣл пострѣ махзар, атѣчї кѣнд аѣ привеѣит чел дїн зрмѣ сілѣиторї Міхаїл Сѣдѣл. Дѣждїї дитреѣї пентрѣ фѣпѣл, ші орзѣл граждѣлѣї Воеводї — дѣждїї пентрѣ Мезелханеле афарѣ дїн чѣ адеврѣат тревѣнцѣ Мїзілханелелор; дѣждїї пентрѣ ракіѣріле че ле фѣчѣ лѣкѣиторїї кіар дїн пѣпѣшоїѣ чел фѣчѣ шїл сѣмѣна іеї, шї словодѣ дитраре ракіѣрілор дїн пѣрѣїле стреїне дп царѣ, пентрѣ пагѣва поастрѣ, шї фолосѣл лор. Зїд несѣѣрѣмат гѣсѣ пѣмѣнтенї ка сѣ поатѣ трече а алерга ла мїла челор дитрѣ тѣлѣї анї стѣпѣнї аї поцѣрї: фїнд шї Domnї Гречї, шї ісправнїчї Гречї, шї завецїї Гречї, шї капѣкехаїелеле Царїградѣлѣї асемеѣ; тодї кѣ сокотелї кѣ обѣлѣвѣск врѣжмашї іар пѣ раїеле кредїнчоасе але дпналтѣлѣї Довлет. Пентрѣ ачаста дар кѣ кѣрѣерї de лакрѣшї шї копрїншї de спайѣмѣ, ка нїде вреднїчї de мїлостївїре, не рѣгѣм вѣлѣтѣцїї шї іѣвїрїї de оаменї а прѣпѣтернїчїї поастре дпнѣрѣцїї, сѣ пѣ пе осѣндїм тїкѣлошїї пентрѣ дпдрѣзнѣла, чї сѣ се мїлостївѣскѣ асѣпрѣне, шї сѣ пе мїлзіаскѣ кѣ дпноїрѣ вреднїчїї de жале вїецїї поастре, дѣрѣндѣне кѣ лїнїце, ачастѣ de маї дп жос прѣ плекатѣ рѣгѣчѣне каре іесте ачаста!

Сѣне ісѣзѣвїм de акѣм дпнаїте дитрѣ тоцї, de Domnїа шї обѣлѣзїрѣ Гречаскѣ шї сѣ се мїлостївѣскѣ кѣтрѣ пої прѣ пѣтернїка поастрѣ дпнѣрѣцїе, прїп ашезѣмѣнтѣлѣ фѣлпѣтѣлѣї сѣѣ дпфрѣтседаѣ Хатїшерїф, дѣлѣ чел дїн тѣї фѣлпѣт ашезѣмѣнт, ка сѣ аївѣ цара обѣлѣзїрѣ дитрѣ сілешї прїп пѣмѣнтенї, пѣзѣнд пѣтїрѣ Domnїї шї челе дїнѣрѣ дпченѣт прївелеле-

гїрї, каре саѣ рѣзѣрсаѣ цѣрї пѣлѣ акѣм: шї прїп трїмїтерѣ de кѣкѣкеханеле пѣмѣнтенї ла прѣ дпналта поартѣ, сѣ трїмїтем шї чѣ лецїтѣ Цїнцїген, Рїген, шї Рекѣнїген, ла прѣ стѣлѣчїтѣл праг але прѣ пѣтернїчїї дпнѣрѣцїї: дпплїнїнд прїп чѣ кѣвїнчоасѣ рѣвнѣ а сѣпѣнерїї, шї а кредїнцїї сѣпїтеле слѣжѣве, шї сѣвѣршїрїле дѣпѣ старѣ шї пѣтерѣ цѣрїї, шї дѣпѣ кѣм нї с'аѣ хѣрѣзїт дїн педешертатѣл ізвор але мїлелор, шї але дпдѣрѣрїлор прїп хатїшерїфѣрїле че с'аѣ дат ла, 1180, 1190, 1206, 1217. лѣт отоманїческ, шї челелалте мїлї! Шї фїнд кѣ старѣ пѣтерїї цѣрї, шї рѣсѣфларѣ мїжлоачелор шї пѣдеждїле вїецїї че с'аѣ дешертат дпнѣцїндѣсѣ довїтоачеле, захерелїле шї тоате лїпсїндѣсѣ, шї de челе гата захереле шї сѣмѣпѣтѣрї кѣ тотѣл, кѣм шї de арѣтѣрїле апѣлѣї de але 2-лѣ шї дїн довїтоачеле пѣлѣгѣрїї, шї de оаменї, пѣлѣгарї, шї de ванї пентрѣ кѣмѣрѣтоарѣ семїнѣелор, шї дїн алѣт парте дпфрїкошїндѣне de фоамете грозавѣ: шї песте ачестѣ фїнд кѣ цара дїн чѣ веке дитреїше а іеї с'аѣ мїкшорат, шї маї вѣртос кѣ шї венїтѣрїле іеї с'аѣ дпнѣцїнат, пѣлѣ дпкѣт шї ачесте венїтѣрї че пѣѣ маї рѣмас пѣ пѣтѣ фї de ажѣне Domnїлор Гречї дпврѣтѣ дпвїшѣтѣрї, кѣ кѣт маї вѣртос дитрѣ тїкѣлошїа шї сѣрѣчїа чѣ de акѣм, кѣ адеврѣат пѣ вор ажѣнѣе нїчї челѣї маї дрепт шї кѣ вѣне тѣсѣрї пѣмѣнтѣн Domn че с'ар фї дпсѣрчїнат, спрѣ іконотїа келѣзіелелор сале, шї а остепелелор ехпалелїї, фїнд кѣ педрептѣцїле зрѣлѣзѣ сѣ лїпсѣскѣ, дѣпѣ кѣм шї венїтѣрїле челе пе кѣвїнчоасе але воерїлор тоате аѣ сѣ се цѣѣргѣ, ка сѣ сімѣцѣ сѣрѣчеле раїеле родѣл мїлостївїрїї дпналтѣлѣї Довлет.

Пентрѣ ачаста дар, нічі не трече прін ганд, нічі адерпет рѣгъчѣне акѣм дптрѣ дпчепѣт, ка съ се рѣндзіаскъ нічі пѣмѣнтѣн Domn чіневані пентрѣ ка съ нѣ съ дп греоіезе дара къ осевітеле келтѣелі але дрегъторіі Domnѣлѣ, пѣнѣ че ва ажѣнѣ дп старе дпдестѣлатъ! —

Прѣ плеката поастрѣ рѣгъчѣне іесте, ка съ не мілзіаскъ спре а съ хърѣзі ші дп вѣк а съ дптрѣі поѣ овлѣдѣрѣ дѣрїі, де кѣтрѣ пѣмѣнтѣні алеші дпн пѣмѣл Молдавіеі. Ка съі ашезе зп сѣат де зп пѣмѣр де воіерї, ші дпнтрѣ ачедїа зп ваш воіерї алес де кѣтрѣ чеї маї іскѣсіці алеші, ші ачест сѣат ал воіерїлор дппревнѣ къ ваш воіерїѣл авѣнд съвѣршїтоарѣ перекѣсіотїтѣ а Domnѣлѣ, ва орѣндзі дівалѣрї, ісправнічіі, жѣдекѣторїі ші воіерїі, ші кѣнд вреодатъ ва венї дара дп вѣнѣ старе (сїнд къ де а ажѣнѣ ла чѣ дпнтѣї старе іесте тревѣнѣцѣ де тѣлді апї, дѣпѣ чѣ де акѣм вреднїкъ де пѣлѣнѣере старе) атѣчѣ пентрѣ ка съ нѣ ліпсаскъ слава Domnїі дѣрїі, ікопомїсїнд тїкѣлошїі фѣрѣ де гревтате ші сѣпѣраре, ші фѣрѣ де вѣрсаре де лакрѣтіле Дажїаїлор, оарешкаре сѣтѣ де ванї, пентрѣ дїнерѣ знеї кѣвїнѣчоасе ші сѣоарте мїкшорате арѣтаре чїнѣлѣі Domnїі, вом алерга ка съ рѣгѣм прѣ дпналтѣл Довлет, арѣтѣндѣї не зп ачест фелї де пѣмѣнтѣн алес де Domn, кареле съ фїе сѣпѣс правїлор пѣмѣнтѣлѣі ші челор маї стрїнте ші неапѣрате обїчеїврї, ка съ фїе спре дпчетарѣ гретѣдїлор, ші спре ферїчїрѣ ачедїї тѣлѣт пѣтїташе дарѣ.

Ачаста стѣпѣнїре а дѣрїі пентрѣ паза пѣмѣнтѣлѣі, ва авѣ нѣ чеї дпнтрѣн дпчепѣт орѣндзіці ші лецѣці, пазнїчі пѣ-

мѣнтенї, пѣ ачеї каре іаѣ авѣт ші пѣпѣ акѣм осевїці ші скѣтїці, пѣмїндѣсѣ сїіменї, ші слѣжїторї, пѣ карїі Гречїі дї вїндѣ дпн превнѣ къ кѣпїтѣнїле 2) ші пазѣ пѣіера. Ісгонїндѣсѣ дпсѣ ші арїѣвдї ка съ нѣ съ маї афле, ачедїї пѣмѣнтенї пазнїчі съ се дпврате ші съ се гѣтѣскѣ спре слѣжвеле дпн лѣвнтрѣ дѣрїі, къ сѣта чѣ орѣндѣїтѣ ші тревѣнѣчоасѣ пентрѣ ачаста ші съ се дпдаторезе а стрѣжѣї къ лзаре а мїнте оранѣеле ші тѣргѣрїле ка нїде креѣ дпнчопїі пѣмѣнтенї ші веїі слѣжїторї аї оцѣнѣтрїлор. Деждїіле съ вор лѣа пѣмаї челе дрепте, іарѣ венїтѣрїле Боіерїлор съ се цѣрѣгѣ, ші тоате кѣте сѣлїт не канонїсїте съ се стѣрпѣскѣ. Іар акѣма дптрѣ кѣрѣверѣ времїі астѣрїі чеї вреднїче де жале ші челе канонїсїте съ се зпнѣрезе! Дарѣ сѣїнтелор порѣнчї але дпналтѣлѣі Довлет съ фїе кѣтрѣ чеї че вор дпнѣ локѣл Domnїеї келерѣлѣі дпнѣрѣдїї Молдавії, ші капѣкехаїелїле; пѣмѣнтенї ла прѣ дпналта поарѣтѣ вор довѣндї апѣрарѣ чѣ дѣтѣтоаре де вїадѣ. Дпвреднїчїндѣсѣ порѣнчїлор челор дптрѣ тѣлді апї стѣпѣнї аї поцїрї, слава дпналтѣлѣі Довлет ва фї дпдѣрарѣ словозенїеї пегѣдѣторїі пѣмѣнтѣлѣі, ші окротїрѣ де кѣтрѣ сѣпѣрѣрїле челор че лѣкѣїескъ пѣ фаца пѣмѣнтѣлѣі келерїѣлѣі дпнѣрѣтескъ але сархатѣрїлор.

Ачестѣ къ фрїкъ ші къ пѣлѣнѣере не рѣгѣм, кѣзѣнд ла тѣлѣтѣїтоареле пїчоарїле стѣпѣнїлор поцїрї, къ нѣ неаѣ маї рѣмас пѣтере съ дптѣмнїпѣм стрїкѣчоаса ші вѣтѣмѣтоарѣ овлѣдѣрѣ Гречаскъ; Дака стрѣмонїї поцїрї, Domnїі чеї пѣмѣнтенї аѣ атѣрѣт вреодатъ пѣ дпналтѣл Дов-

*) Ка зп геалїр де клїрономїе. —

лет, (каре пої пѣ щим, щинд пѣ маї чѣ деапѣрѣрѣ сѣпѣпере шї кредінгъ) дарѣ дн-сѣ шї ачааста де ва фї дндестѣл пѣм оскндїт тїкѣлошїї, шї пѣм педенсїт пої акѣм стрѣнеподїї ачелора, песте вѣк афлѣндѣне сѣпт сїлзїрѣ шї тїрѣнїа Гречїлор царїгрѣденїї. Ачещїа дар кѣлкѣнд даторїїле кредїнцїї, сѣ не днвреднїчїм пої а довѣндї фїн-ца поастрѣ чѣ дїнтрѣ днченѣт, фѣрѣ а сѣ їстерїсї ачѣ нїмїк, дїн чеаа че пѣ аѣ авѣт дїн векїме, пентрѣ кѣ дїнтрѣ днченѣт Domnia дѣрїї аѣ фост датѣ поѣ пѣмднтенїлор! вреднїчї де мїлостївїре сѣптем тїкѣлошїї ла марїнїїле дѣрїї рѣтѣчїндѣне! Мѣлцѣ. мїтѣ прѣ днпалтѣлї Dѣмнезѣ кѣ дн мїпѣтѣрїле ачестѣ прїн пѣртѣтоарѣле де бїрїнцѣ оцїрї днпѣрѣтещї сѣаѣ кѣрѣдїт ревелїа шї дїн царѣ.

Ної тїкѣлошїї адѣчем прѣ днпѣлдатѣлї Валї ал Сїлїстрїї, прѣ, вестїтѣлї сара скерї шї дрептѣлї визїр, ачест прѣплекат Махзарї, ка сѣл пѣїе ла пїчоареле прѣ пѣтернїчїї днпѣрѣдїї шї Dѣмнезѣл чел фѣрѣ де днченѣт, Domnѣл чел маре ал днченѣтѣрїлор, чел каре дѣ соарелїї лѣмїпѣ, ва днсѣфла вѣпѣтѣцїїле днтрѣ їнїма прѣ пѣтернїкѣлї шї ївїторїлїї де оаменї ал пострѣ днпѣрат, ка сѣ стрїгѣм днтрѣ тоцї вечїї, Мѣрѣскѣсѣ престе тоатѣ асѣтѣнарѣ, шї стѣлѣнїрѣ днпалтѣлї Довлет Amin.

днпѣртѣшїтѣ де Барѣвѣ Чепескѣ.

ПОЛИТЕЦА. (politesse).

Соцїетатеа оменеаскѣ есте зп bal masquė. Орї каре сѣ фїе де алтмїнтреле вештѣлѣл сѣпт каре не пїтѣлѣт, есте кѣ

поскѣт днвѣдерат, кѣткѣ маї е о маскѣ, зпа шї ачааш пентрѣ тоцї, адекѣ полїтеца.

Полїтеца о днвѣдѣт прїн овїчеїѣ де ла лѣме. Еа се deocївѣще де градїе, де дѣх, де гѣст, де ценїѣ, прекѣм шї де зпеле вїртѣцїї соцїале, каре се паск днпрезѣпѣ кѣ пої, шї не каре времеа, днпредїѣрѣрїїле ле десвоалтѣ дн пої. Овїчеїл лѣмїї лѣкреазѣ асѣпра лїмѣїї поастрѣ, асѣпра апѣкѣтѣрїлор шї а манїерелор поастрѣ, прекѣм пїла асѣпра металѣлїї, еа ле полїеїще; аша зїчереа полїтецѣ пѣ есте пѣмаї францозеаскѣ, чї шї орїцїналѣ ромѣнеаскѣ, дела полїеїре.

А лѣкра шї а ворѣ кѣ зп кїп, прїн каре сѣ фачї дестѣл ївїрїї де сїне а лѣмїї днтрѣцїї, а щїї превенї кѣ о дѣлчеацѣ пѣ чеї шїенїї де о потрївѣ, а пѣ фї нїчї преа змїлїт, тѣрѣт, нїчї преа днкрезѣт, фамїліар кѣ чеї маї марї аї сѣї, а пѣ цїнеа пѣ чеї маї жос де сїне днтр'о депѣртаре преа пѣтѣсѣратѣ, кѣ зп кѣвѣлнт, а пѣзї кѣ скѣмпѣтате вѣпакѣвїнцѣ, їатѣ дн че стѣ полїтеца.

Полїтеца есте зп фрѣѣ, каре калкѣ грешелїле поастрѣ, дар еа есте шї о гласѣрѣ, че дѣ лѣстрѣ калїтѣцїїлор поастрѣ челор взне; спре пїлѣ: Омѣл адесѣорї аре слѣбїчѣнеа де а се порнї спре тѣнїе, пофѣтѣ де рѣсѣзнаре, сѣѣ спре а дефїма пѣ алтѣл; вѣпа кѣвїнцѣ дн соцїетате дн опреще; шї дїн протївѣ: омѣл, кѣт пѣлѣтеще ел пентрѣ лѣме, пѣмаї днсоцїетате се поате арѣта.

Чї їарѣш, токма полїтеца шї стрѣпселе ачелеа лѣцї днтрѣдѣсѣ пѣ тѣкѣте дн соцїетате, сѣпт їсворѣл зпѣї тѣлцїтїї де фѣрѣделецїї шї мїшелїї днтрѣ оаменї. Де

кжтеорі ар пофті джсш лецеа моралі-
тѣдіі, саѣ вінеме соціетѣдіі політїче а дес-
копері шї дефїна о фапгъ а зпзіа шї а
лѣѣда віртѣтеа челѣмалт; дар convenien-
tia те опреде, — джкжт сокотїнд ачестеа,
venim дж іспїтѣ де а да дрепт лѣї Rous-
seau, кжнд ісвеѣде не соціетате кѣ ачеа
а са парадоксіе, кжткѣ оменїтеа нѣ се ва
дждрепта, дела рѣтѣчїрїле сале пѣпѣ кжнд
нѣ се ва джтоарче іарѣ дждрѣпт ла ста-
тѣл сѣѣ чел фіреск шї ла патѣра са чеа
анїмалѣ. Де аїчі зрмеазѣ, кжткѣ отѣл
полеїт, (дѣпѣ кжт лѣмеа джделеде шї
прїїтеде політеда), поате фї от рѣѣ дїп
лонтрѣ, джсѣ ел аре зп фолос маре дела
полїтедѣ, каре дж аконере віне не дїпа-
фарѣ.

Полїтеда, саѣ маї віне кїпѣрїле кѣ ка-
ре се аратѣ дж ачеа сжнт фелїзрїте дѣпѣ
дѣрї шї локѣрї. Езропелї спре пїлдѣ
джшї аѣ фортеле лор, рѣсѣрїтенї іарѣшї
а ле лор; пої воїнд а арѣта чел дїптѣїѣ
семп а вѣнеї кѣвіїндї (каре джсѣ веакѣрїле
оаѣ топїто преамѣлт кѣ даторїа джпревнѣ),
не дескоперїт капѣл фїе тѣкар кжт де
фрїг саѣ кжт де маре фервїндеалѣ; ачеа-
ста ла рѣсѣрїт нѣ плаче, чї еї — маї дж-
деледеде — се тѣлѣжеск кѣ нїѣде сем-
не дїп тѣпѣ шї дїп трѣп. Тревѣїе сѣ
тѣртѣрїсіт, кжткѣ дж Езропа прекжт дж
алтеле, аша шї дж фортеле дїп афарѣ а
ле полїтедіі дела револѣдіа дїп веакѣл
трекжт дж коаче с'аѣ фѣкжт о тѣлѣїте де
реформе шї о тѣлѣїте де обїчеїзрї, вінеде,
комплїменте дж сіне преа негїоаве, саѣ
вѣдїтоаре де фѣдѣрїе, саѣ чел пѣдїп кѣ-
поскѣте а фї преа депрїсос, се ісгонїрѣ, шї
джкѣ пѣпѣ астѣзі салоанеле челе марї
але Парїсѣлѣ шї Адѣлѣрїле лорзілор дж

London се сімеск а кѣрѣді соціетатеа де
атѣтеа грезѣді дж конверсадіе, каре еа
сіпгѣрѣ шї леаѣ джкѣркат не змерї дїп
време дж време, фѣрѣ ка сѣ шїе кжт шї
кжнд. Джпоїрї де ачестеа стрѣбат джче-
тїшор шї джкоаче дж дѣрїле маї депѣр-
тате. Аша спре пїлдѣ акѣта шї ла пої,
не зп от джтрѣ адеѣр полеїт нѣл преа
везї дескоперїндѣшї капѣл кжнд се прїм-
ѣлѣ не алеїѣ, спре а нѣшї фаче шїенї
шї алтора прїп ачестеа песте тѣпѣ, дж-
кжт чеї маї вѣнї аї сѣї прїетїнї шї челе
маї алесе даме аѣ сѣ фїе тѣлѣжїте кѣ „о
вѣпѣ зїоа“, кѣ о тїшкаре орї плекаре де
кап, саѣ кѣ о стрѣнѣере фѣрѣдеаскѣ де тѣ-
пѣ, сѣрѣтѣрїле „де рѣмас вѣп“ саѣ де „ві-
не аї венїт,“ ла вѣрѣваді джчеп а се маї
рѣрї; тїтѣлатѣрїле челе лѣпїї даде зпѣл
алѣїа джчеп а се маї скѣрта *); ла месе
пѣдїп кжте пѣдїп се джтрѣдѣк манїере,
каре сѣ нѣ маї прїчїпїаскѣ атѣта сѣїалѣ
зпзіа де алѣл шчл шчл. —

Че деосїбіре есте джтре полїтедѣ шї
джтре groselъїе? Полїтеда траѣе ла сіне
шї амѣдеде; groselъїа джпїнѣе шї тѣр-
вѣрѣ. Ып от полеїт джфѣрѣтседеазѣ со-
ціетатеа, зп grosolan дї фаче патѣ. Кжнд
сѣ фїѣ сіліт а'нї алеѣе сѣ петрек о сеарѣ
кѣ зп пѣтѣпг саѣ кѣ зп grosolan, еѣ мїаш
алеѣе зшор. Ып негїов джмї поате фаче

*) Domnїлор дїп цара ромѣнеаскѣ шї Moldova.
Пентрѣ зѣл вѣнеї кѣвіїндї вѣ роѣ, ка дѣпѣ
че атѣтеа веакѣрї адї пѣтѣт трї фѣрѣ атѣ-
теа тїтѣле дешерте, сѣ нѣ сѣферїді не кѣр-
дѣл лїнгѣшїторїлор а ле джтѣлді акѣта,
кжнд Езропа се невоїеде а ле стѣрпї не а-
челеа-Домнѣле, жпїжне, дѣмнеата шї
tu ал romanїлор нѣ вѣ есте десѣл? Tu
Caesar tu Cicero.

петреканіе, дар че съ так къ зн от гро-
солан?

Тревзіе ка зн от съ айбъ deosivite
мерите ши виртѣцї, пентрѣ ка соціетатеа
съ'л іерте, дакъ нѣ ва пѣзи полїтеда. Аша
зн Ценерал а кърѣи фрѣнте ши пент сѣнт
лнсемпате де зн дѣцїн де рана къпѣтате
лнтрѣ апѣрареа патріеї, ва фї преа лесне
їертат де кѣтре даме, ши дакъ ел нѣ ва
маї ши адеце, каре брац съ ле лнтїндѣ
voind але прїмѣла, саѣ дакъ нѣ мѣлт лї
ва пѣса, а се лнпротївї ла орї че кѣвїнте
фѣрѣ темеїѣ але дѣмпнеалор, каре знї алт
кавалеранш і с'ар сокотї де пѣкате прїп
тоате салоанеле стрїгѣтоаре ши ресѣнѣ-
тоаре.

Се зїче, кѣткъ літереле *) полїеїск
пѣравѣрїле. Дакъ ачеаста есте адеѣвр,
кѣт се лнтѣшїлѣ, де літераторїї сѣнт
аша пѣцїн полїеїцї лнтре сїне? Прїчїна
есте, кѣткъ полїтеда се лнѣацѣ ка ши
алте шїїнѣе, ши літѣраторїї о лнѣацѣ
маї пѣцїн. Дїн че прїчїнѣ? Пентрѣ къ ла
еї їѣвїреа де сїне есте предомнїтоаре ши
есклѣсїѣѣ. Чела коло нѣ вреа а сѣфери
альтѣреа къ сїне зн рївал, ачеста дїн коа-
че се лнтѣрѣлѣтѣ фоарте, азїнд къ лавзї
талентеле ши сїїнѣа алтѣїа, ка ши кѣт,
дакъ знѣл шїе мѣлте ши лѣкреазѣ ши маї
мѣлте ѣзне, челѣїлалт нѣ їар маї рѣтѣ-
неа нїмїк де лнѣѣдат ши де фѣкѣт! Де
аїчї, епїграме, сатїре, оѣѣрї паскїлѣрї ши
преа адесеорї зн топ ши о лнѣѣѣ, че нѣ-
маї лн гѣрїле прекѣпѣделор (кофѣрїде-
лор) се пот оарешкѣт сѣфери.

*) Прїп літере лнѣелецет ачї маї ѣртос ар-
теле челе фрѣвоаце; ingenuas didicisse fide-
liter artes, emollit mores etc. Ovid.

Сѣнт оаменї, кѣрор рангѣрїле довѣ-
дїте саѣ авѣїїле кѣцїгате ле скѣлчїе ка-
пѣл; де ачеїїа сѣнт мѣлцї. Пѣлѣ кѣнд
нѣ ера домнї, пѣлѣ кѣнд нѣ ажѣнсеїсѣрѣ
вогацї, еї ера полїеїцї, лндатѣ кѣт се ѣѣд
деасѣпра не роата Фортѣнеї, еї се фак
неполїеїцї. Ферїче де ачеї оаменї, карїї
афлѣндѣсе порочїцї, се поартѣ аша, лн-
кѣт лѣтнеа, — кареа пѣцїне їартѣ — не
еї сѣї поатѣ їерта пентрѣ къ сѣнт маї
порочїцї де кѣт алцї.

Есте о полїтецѣ дѣлче ши сїмплѣ;
есте ши алтѣ полїтецѣ рече ши местекатѣ;
чеа дїн тѣїе се ѣѣдеце лнтре чеї
шїешї де о потрїѣѣ, а доа лнтре чеї
маї маї кѣтре чеї маї нїчї. Odїнїорѣ,
зн ѣрѣѣт саѣ о фетеїе, орї че старе, орї
че ѣрѣстѣ саѣ мерїте персонале сѣ фїе
авѣт, нѣ ворѣеа къ зн от де ранг, де кѣт
арѣтѣндѣї чел маї маїе респект, ши отѣл
де ранг нѣ респѣндеа, де кѣт къ о ѣѣнѣ
зїоа домнїле, ѣѣнѣ зїоа доамнїѣ. Ачесте
доаѣ ворѣе се лнтѣреа кѣте одатѣ прїп
нѣтмеле пропрїї а персоанеї; кѣте одатѣ
нїчї еспресїле нѣ ретѣнѣеа тот ачелеа: о-
тѣл де ранг ши де тїтѣлѣ авѣнд тревѣ-
їнѣѣ де врео слѣжѣѣ, лнтѣлнїндѣсе къ кре-
дїторѣл сѣѣ, саѣ сїлїт фїїнд а се лнпрѣтѣ-
та де ванї, атѣнчї ера, ѣѣнѣ зїоа їѣѣїтѣл
меѣ кѣтаре, ѣѣнѣ зїоа драгѣ доамнїѣ кѣтаре.

Фѣкѣнд чїнеѣа ѣлгаре де сеамѣ асѣ-
пра тѣтѣрор фортелор ши а тѣтѣрор адѣт-
ѣрїлор (nuances) полїтецїї, ва ѣедеа,
кѣткъ ачеста кѣте одатѣ се префаче лн-
тр'о протектрїцѣ трѣфашѣ, їар адѣѣдатѣ
есте лндаторїтоаре, дрѣгѣланѣѣ, кѣлѣѣроа-
сѣ, ши атѣнчї еа есте ѣѣнѣтатеа лнсѣш.
Аша дар сѣ нѣ не прїпїм а креде къ знїѣ
кѣткъ полїтеда ши convenientia песте

тот ар фї о кълвсазъ а соціетъдїи оменещї, чї съ деосївїм черчетъндѣ латѣрїле челе вѣне шї челе реле але еї. Дѣсъ аїчї нѣ съ поате ка съ фїм преа лѣпїї. Съ лѣ съм алтеле алтора; ної съ ворвїм пѣдїне деспре ачаа політецъ раръ, деспре політеца інімії.

Oamenii воїръ а аѣла деосївїре дѣтре політецъ шї дѣтре пѣртареа кортенеацъ (civilité). Тот че есте дѣ адевѣр, стъ дѣтръ ачаа, къ вѣ ом полеїт тотдеазна есте кортенец, саъ кѣм іам зїче чївїл (civil höflich), дар вѣ ом кортенец нѣ есте тотдеазна полеїт.

Полїтеца есте дѣ дѣх шї дѣ характер; еа есте родъл вѣнї крецѣрї вѣне, а вѣнї комѣнїкѣдїї маї де тоате зїмеле кѣ оаменї вїне крескѣдї: чївїлітатеа нѣ стъ, декѣт дѣтръ о тѣртѣрїсіре дїн аѣаръ а вѣпор дескїліпїрї, а вѣпор респектѣрї, че сокотїм къ сѣлїтем даторї алтора, іар маї вѣртос ачелора, ла карїї прївїм ка ла маї тарїї поцрїї дѣ соціетате. Дїн че кѣпоцїї політеца маї лесне? Полїтеца нїчї одатъ нѣ фаче церїмонїї: „пофїтїм домпѣле шеї;“ фїї вѣнї вїнъ пѣлъ ла ної; маї прїїтецѣ дїн ачаастъ вѣвѣтъ дакъ дѣї есте пе гѣст;“ „те сїмцї рѣѣ, нѣ ешї аѣаръ, пѣзѣцете;“ „с'аѣ дѣтѣмплат о пеѣцѣлецѣре домпѣле саъ доампѣ дѣтръ хотѣрѣреа чеасълї де плїмвларе;“ ачестеа шї алтеле ла отъл къ політецъ ле веї къ ес дїн монѣръ, сїмцї къ те дѣкълзеск шї лаї тот аскѣлта; дїн протївъ, отъл кѣм ам зїче чївїл саъ отъл де кѣрте, къ формѣле сїмпле де ворвїре, шї фѣръ комплїменте нѣ поате трѣї, — церїмонїї кѣт де мѣлте нѣ і сѣлїт дѣстѣле. Скѣрт, політеца аре о лїмѣв фїнъ, делїкатъ; дар чївїлітатеа нѣ маї цїе вѣнде съ се

опреаскъ. Полїтеца е сїмплъ, несїлїтъ, по-вїлъ шї словодъ дѣ манїереле сале; чї-вїлітатеа есте прегѣтїтъ, шї дѣмпедекатъ, преа дерѣнд, фалче шї манїереле дѣ сѣлїт ка шї ла марїонетеле (пѣпѣшїї) пѣртате къ фїре де дрот. Ън ом полеїт пе фаче вѣкѣрїе, отъл комплїментелор пе сѣїенѣе шї пе остенецѣе. Отъл пе інтересат е полеїт, отъл інтересат есте чївїл. Ън стѣпѣлн поате арѣта політецъ кѣтре слѣжїторїї сѣї, дар слѣжїторїї сѣлїт нѣ маї чївїлі къ дѣлїсѣл.

Нїкѣрїї влестемѣл політецїї фалче нѣ се сїмте маї таре ка ла кѣрдїле челе тарї; пентрѣ ачааста шї реформѣл нѣмаї деако-ло се поате ацѣпта.

Сѣлїтем дѣкредїцацїї, кѣткъ четїторїї вор аѣеа політецъ дѣстѣлъ, спре а іерта, дакъ аїчї політеца нѣ о дескрісерѣм шї маї къ мѣлте кѣвїнте. —

Дѣнъ ісвоаре францоzeцїї.

MODEL.

DE SCRISOARE DE NUOTATE.

Dna de Sevigné, кѣтре dns de Козланц.

Іцї воїѣ вестї лѣкѣрѣл чел маї де мїрат, чел маї мїнѣпат, чел маї чївдат, чел маї мїракълос, чел маї трїѣмѣѣтор, чел маї десѣѣѣѣтор, чел маї неавзїт, чел маї сїнгѣрїт, чел маї естраордїнар, чел маї де некѣреѣт, чел маї некѣреѣѣѣт, чел маї ма-ре, чел маї мїк, чел маї рар, чел маї котѣн, чел маї стрѣлѣчїт, чел маї тѣїнѣїт пѣлѣ астѣзї, чел маї вѣреднїк де дорїт; дѣ сѣѣршїт вѣ лѣкѣрѣ пентрѣ кѣре нѣ се гѣѣѣѣе дѣ веакѣрїле треѣѣте, де кѣт нѣмаї вѣ е-семплъ; дѣкѣ шї ачест есемплъ тот нѣ преа есте адевѣрат; ачестеа есте вѣ лѣкѣрѣ

не каре нѣл преа пѣтем крѣде ниѣ пої
 ниѣ ла Парис, кѣ кѣт маї вѣртос дѣмпеа-
 воастрѣ аколо ла Лион; зп лѣкрѣ каре
 прічипѣще дитристарѣ тѣтѣрор; зп лѣкрѣ
 каре дитпле де вѣкріе пе Дпа де Ронап
 ші пе Дпа де Hauteville; зп лѣкрѣ дп
 сѣвршіт, каре се ва фаче Дѣминікѣ, кѣнд
 тѣтѣлор челор че дп вор ведеа, лі се вор
 пѣлвчі окіі; зп лѣкрѣ каре се ва фаче Дѣ-
 мінікѣ, ші каре поате ар фі кѣ непѣтінцѣ
 а се фаче ші лѣпї. Нѣ тѣ почіѣ хотѣрѣ
 а цїл спѣне; гічѣще'л; дпї даѣ воіе сѣ
 зічі пѣлп 'нтрѣ орї, нѣмаї сѣ'л немерѣцї
 Нѣ поцї сѣ гічѣщї? Е віне! сѣ цїл спѣѣ
 еѣ: D. de Лавззп се кѣпѣпѣ Дѣминікѣ ла
 палат, гѣчї кѣ чїне? Zi пѣлп 'н патрѣ
 орї, зі пѣлп 'нтр'о сѣтѣ, нѣмаї сѣ гічѣщї!
 Дпа де Козланц зіче: аста е зп лѣкрѣ преа
 аневоіе де гічїт! Кѣ тоате астеа, о фї Дпа
 де la Valière. Ба нѣ ниѣ де кѣт, доам-
 на меа. N'o фї дар демозела де Retz?
 Нічї ачеаста. Ещї преа дела царѣ. Ах!
 адеврѣрат, віне зічї, сѣлпт преа пероадѣ;
 дар трѣвѣ сѣ фїе Mademoazela Кол-
 верт. Нічї акѣт п'аї гічїт. Дака е аша,
 апої трѣвѣ сѣ фїе mademoazela де Crequi.
 Тот п'аї гічїт, ші трѣвѣ сѣ'цї о спѣѣ еѣ.
 Сѣ кѣпѣпѣ Дѣминікѣ ла палат, кѣ воїа
 Pigi, mademoazela де . . . mademoazela . . .
 гічѣще'ї нѣтеле; се кѣпѣпѣ mademoazela,
 mademoazela чеа маре, mademoazela фїйка
 рѣпосатѣлї domn 1), mademoazela непоа-
 та лѣї Henri IV, mademoazela д' Eu, ma-
 demoazela де Dombres, mademoazela де

Montpancier, mademoazela д' Орлеанс, ма-
 demoazela, варѣ вѣпѣ кѣ Piga, mademoaze-
 ла хотѣрѣтѣ пентрѣ трон, mademoazela
 чеа маї богатѣ ші чеа маї побїлѣ дп
 Франца, каре фѣ вреднікѣ де фрателе чел
 маре ал Pigi. Іатѣ зп сѣжет фѣтмос де
 а дитінде ла ворѣѣ. Дакѣ те веї фї сѣ-
 пѣрат, ші веї фї стрігѣнд кѣ тѣ ам амѣ-
 цїт, кѣ астѣ е мінчїпѣ, кѣ ам врѣт сѣ
 глѣтеск кѣ дѣмпеата, кѣ іатѣ о флѣкріе
 фѣтмосѣ, кѣ іатѣ о дпкпнѣрїе де нїміка;
 дака дп сѣвршіт тѣ веї фї окѣрѣнд, воїѣ
 зіче кѣ аї дрептате; пентрѣ кѣ ші еѣ тот
 аша ам фѣкѣт кѣнд ам азїт. Adıo. Скрї-
 сорїле че'цї ва маї addѣче ачест кѣрїер,
 те вор фаче сѣ веї дака спѣѣ дрепт орї нѣ.
 (Din франдозеце).

ANEKDOTE.

— Doї domnї дп London, тѣлпндѣшї
 сѣгѣрї каїї, се дптѣмпїнарѣ дптр'о влїдѣ
 стрѣтѣтѣ. Нічї зпѣл нѣ вреа а фаче лок
 челѣлалт. Пе зрѣт зпѣл акацѣ кѣререле
 ла карѣтѣ, скоате о газетѣ дпн вѣсѣдѣнарїѣ
 шї дпчѣпе а чїтї. Челалалт прїп ачеаста
 пе перѣлндѣшї кѣтпѣтѣл дптрѣ нїмік,
 зіче кѣтрѣ чѣла. Дакѣ веї чїтї газета
 domнѣле, тѣ рог дѣтїо сѣ о чїтеск шї
 еѣ. Бѣпѣ флѣгтѣ.

— Сїтѣетѣнт де тѣлпнѣшѣ. О
 дамѣ кїар нѣ фѣтмосѣ, каре се цїнеа дп-
 сѣ преафѣтмосѣ, дѣрѣї odınїоарѣ дп о
 соціетате пе зп кавалер кѣ о тѣлпнѣшѣ а са.
 „О че фѣрїчїт ещї domнѣле,“ дп зіче зпѣл
 дпн вечїнї лѣї, „че фѣлїѣ де сїтѣетїнте веї
 фї авѣнд дѣтїїата, кѣнд веї траїе пе тѣлпѣ
 ачеа тѣлпнѣшѣ?“ „Фѣрѣ дпдоїалѣ сїтѣ-
 тѣнтѣл зпѣї тѣлпнѣшї“ зіче ачѣста дптрѣп
 тон рѣче шї зскат.

1) Caston de France, dud d' Oiléans, frère de Louis XIII.